

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

Sayı 484 ■ 21 Mayıs 2014 ■ Fiyatı: 50 krş.

**Soma'da
katilleri
tanıyoruz
adalet
istiyoruz**

Hırsızlar! Katiller! Utanmazlar!

Hükümet, her yönüyle yolsuzluğa bulaşmış bir liderliğe sahip. Bunu tapelerden ve tüm Türkiye'yi dizginlenemez bir inşaat alanına çeviren hırsından zaten biliyoruz.

Böyle bir inşaat-ihale yoğunluğu, bizzat Erdoğan ailesi tarafından organize edilen rüşvet-yolsuzluk çarkıyla el ele ilerlemiş.

Hükümet yolsuzluğa bulaşanları görünmez kılıp, yolsuzluğu soruşturuları tasfiye eder ve korkuturken, ekonomik büyümeyi teşvik eden politikaları ve bu politikaların önünü açan neo liberal pratikleri hayata geçirme konusunda çekincesiz davrandı.

İş sağlığı değil, işverenin karlılığı, iş güvenliği değil, patronların güvenliği, sendika değil işveren örgütleri, işçi hakları değil, iş kazalarının önünü açan düzenlemeler hükümet tarafından arka arkaya desteklendi. Yolsuzlukla patronların karlarının artması, patronların karlarının artmasıyla, örgütsüzlük, güvensiz çalışma koşulları ve iş kazaları arasında çok sıkı bağlar var.

Soma'da yaşanan katliam, bu bağları bir kez daha görünür kıldı.

Başbakanından bakanlarına, patronlardan madenin CEO'suna, denetçilerden enerji politikalarını belirleyenlerine kadar, Soma'da 301 işçinin ölümünün sorumluluğunu taşıyorlar. Bu bir koalisyon! Hırsızlar-katiller-utanmazlar koalisyonu.

Hırsızlar-katiller-utanmazlar koalisyonu karşısında işçilerin birleşik mücadele koalisyonunu kurmak zorundayız.

Neoliberal, nobran ve kibirli başbakan

Erdoğan'ın Soma'da yaptığı konuşma sonrası aldığı tepkiye verdiği yanıt, örneğine daha önce rastlamadığımız bir nobranlık gösterisidir. Başbakan, arkasında koruma orduyuyla beraber bir kişiye yumruklamıştır.

Basına yansımaya buna benzer bir başka olaydan daha söz edilmektedir.

Soma'da maden ocağında yaşamını yitiren madencilerin yakınlarını, arkadaşlarını yumruklamak, Somalılara hakaret etmekle, Erdoğan başbakanlık koltuğunda neden oturmaması gerektiğini göstermiştir.

Soma'daki katliamda birinci dereceden sorumlu olan bakanlar Taner Yıldız ve Faruk Çelik'le beraber, başbakan da istifa etmeli ve Soma'da gösteri yapmayı yasaklayan, yürüyüş yapan Somalıların üzerine biber gazı ve plastik mermi sıkılması emrini veren Manisa Valisi de derhal görevden alınmalıdır.

www.sosyalistisci.org

Patronların Erdoğan'ı Soma'da terör estirdi

Soma'da yaşananların sorumlusu hükümettir

Geçtiğimiz hafta Salı günü Soma'da yaşanan katliamın arkasında Türkiye sermayesinin küresel kapitalizm içerisinde tutmak istediği yer ve buna yönelik en iyi politikaları uygulayan AKP yönetiminin işçi güvenliği ve işçi hakları konusundaki duyarsızlığı var. Dünyanın en büyük 20 ekonomisinden biri olmakla övünen Türkiye, iş kazalarında Avrupa'da birinci, dünyada üçüncü sırada yer alıyor. 2011 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre dünyada en çok madencinin öldüğü ülke Türkiye'ydі. Türkiye dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olacak kadar büyükken iş cinayetlerinde de dünyada en üst sıralarda olması sermayenin ne pahasına büyüdüğünü gözler önüne seriyor.

AKP hükümeti Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi'ni yıllardır imzalamıyor çünkü bu bir dizi maliyet demek. Zonguldak'ta meydana gelen faciannın ardından maden yönetmeliğinde zorunlu hale gelmesi istenen "kaçış-yaşam odaları" talebi de AKP tarafından kabul gör-

memişti. Soma holding başkanı Alp Gürkan 2012'deki bir röportajda Türkiye Kömür İşletmeleri'nin (TKİ) 130-140 dolara mal ettiği kömürün tonunu 23.8 dolara çıkardıklarını anlatırken maliyeti özel sektörün çalışma tarzıyla düşürdüklerini söylemiş. İşçi güvenliğini sağlamak özel sektörün çalışma tarzına uygun değil anlaşılabilir ki maliyeti 5 milyon dolar (10 milyon TL) olan 20 yaşam odası için masrafa girmemişler.

Başbakan Erdoğan, Soma'yı ziyaret ettiğinde öfkeli işçiler ve aileleri tarafından protesto edildi. Erdoğan, protestolar nedeniyle bir markete sığınmak zorunda kaldı ve dünyada görülmemiş bir olaya imza atarak bir göstericiyi yumrukladı, ötekini tokatladı, bir diğerine ise "sen bu ülkenin başbakanı'na yuh çekersen tokatı yersin" dediği görüldü. Özel Kalem Müdür Yardımcısı Yusuf Yerkel de bir protesto-cuyu tekmeledi. AKP milletvekili Burhan Kuzu twitter üzerinden kendisine gelen eleştirilere küfürler ederek cevap verdi.

Hükümet ilk dakikadan beri Soma Holding'i korumaya

çalışarak ve protestoculara saldırarak aslında patronların hükümeti olduğunu kanıtladı. Soma Holding Başkanı Alp Gürkan olayın ertesi günü geniş boyu bakanlarla birlikteydi. Başbakan'ı Soma'da karşılayanlar arasında da Gürkan vardı. Holdingin "kaza" ile ilgili bilgi vermek için yaptığı basın konferansı ise tam bir rezaletle döndü. Yöneticiler sorulara cevap veremediler, gerginlikleri ve korkuları yüzlerinden okunuyordu. Gürkan pişkin pişkin "Eksikliklerini tamamlayıp madeni işletmeye devam edeceğiz" dedi.

Hükümetin 10 ay önce güvenlik önlemleri birinci sınıf dediği Soma Holding madenlerinde, eğer 200 bin dolarlık 40 kişi kapasiteli kaçış odalarından 20 tane olsaydı bütün işçilerin kurtulabileceği ortaya çıktı.

Önümüzde AKP tabanını da sokağa çıkarabilecek bir süreç var gibi gözüküyor. AKP şimdiki kadar bildiği kutuplaştırıcı yöntemlere başvurabilecek durumda değil. Şimdi Soma holding yöneticilerinin derhal tutuklanması, siyasi sorumluların istifa etmesi ve maden ocaklarının derhal devletleştirilmesi taleplerini öne çıkarma zamanı.

Soma Holding ne iş yapar?

Soma'da yüzlerce işçinin canını alan Soma Holding 1984 yılında kurulmuştu. Basında çıkan bir röportajında holdingin patronu Alp Gürkan, "işlerin asıl büyümesi Türkiye Kömür İşletmelerinin 2005'te aldığı kararla oldu" diyordu. Bu karara göre devlete ait madenler rüdevans karşılığında özel sektöre devredilmişti. Soma Holding'in yaptığı teklif devletin iştahını artırdı. 130 dolara maledilen bir ton kömürü, %15'lik rüdevans payı dahil 24 dolara imal edeceklardı.

"Nasıl kâr ediyorsunuz?" sorusunu Alp Gürkan, şu "sihirli" sözcüklerle cevaplıyordu: "Özel sektörün çalışma tarzı devreye girdi."

Madencilik sektöründe özel sektörün çalışma tarzı; taşeron, sigortasız işçi çalıştırmak, güvencesizlik ve iş güvenliğini sağlamamak. Tüm bu maddeler kömürün maliyetinin düş-

mesine sebep oldu. Bu sihirli yöntemle birlikte Soma Holding, Soma (Geventepe, Merkez Ocağı, Işıklar Sahası, Eynesiz) Zonguldak (Bağlık-İğneazı) ve Amasya'daki (Yeni Çeltik) madenlerin işletmesini ihalesiz bir şekilde aldı. Ayrıca Amasya'da termik santral kuruyor. Onlarca yıl için kiraladığı madenlerde milyonlarca ton kömür çıkarma planları var.

İşçi ücretinden, iş güvenliği maliyetinden kısmı olması, Soma Holding'in inşaat sektörüne de girmesine vesile oldu. Maslak'ta inşaatı süren Spine Tower bu holdinge ait ve "en ucuz" dairenin fiyatı 1 milyon 350 bin dolar. Ayrıca, Soma Holding'in Sinop'taki nükleer santral inşaatına da talip olduğu iddia ediliyor. Zira, Alp Gürkan Economist'e verdiği röportajda nükleer kaçınılmaz olduğunu söylemişti.

Madenci katliamları ülkesi: Türkiye

Soma'daki katliam gözleri yine iş cinayetleri ve katliamları dışında nadiren gündeme gelen maden işçilerine ve onların çalışma koşullarına çevirdi. Maden işçilerinin durumunu özel kılan şey, ölümlerinin, patronların ve onların adına hareket eden hükümetlerin sorumluluğu altında gerçekleştiğinin hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde gerçekleşmiş olması.

Maden işçilerinin yenilgisinin acı sonuçları

1980'li yıllardan itibaren bütün ülkelerde adım adım uygulanan neoliberal politikaların merkezinde işçi sınıfı örgütlülüğünün dağıtılması yer alıyordu. İşçi sınıfı hare-

ketlerinin görece güçlü olduğu ülkelerde hareketin bazen öncü gücünün, sıklıkla da "tutkal" işlevini üstlenen maden işçileri örgütlülüğünün dağıtılması egemen sınıf açısından büyük önem taşıyordu. En dirençli, en isyancı kesiminin yenilgiye uğratılması ile işçi sınıfını bir bütün olarak yenilgiye uğratmak mümkün olacaktı. Egemen sınıf bu yolla bir kuş daha vuracak, örgütlülüğün dağıtılmasıyla ucuzlayacak olan işgücü sayesinde, sanayinin omurgasını oluşturan enerji ve demir-çelik sektörünün önemli hammaddelerinden biri olan kömürün maliyetini de düşürecekti. Saldırının temel argümanı "işletmeleri zarardan kurtarmak" oldu.

Zararın nedeni olarak "verimsiz çalışma" ve "yüksek ücretler", zarardan çıkış yolu olarak ise işçi sayısının azaltılması, ücretlerin düşürülmesi ve bu sayede özelleştirmeye alan açılması gösterildi. Ve ardından tehditler yükseldi:

"Sendikalar bu kararlara karşı çıkmamalı, aksi takdirde işletmeler hepten kapatılacak."

Egemen sınıfın bu zorlaması maden işçilerinin büyük direnişi ile karşılaştı. 1984-85 yıllarında İngiltere'de, 1990-91 yıllarında Türkiye'de ve hemen hemen aynı zaman diliminde pek çok ülkede maden işçileri devasa grevler ve kitlesel yürüyüşler örgütledi. Hükümetler, maden işçilerinin diğer sektörlerdeki işçilerle bir araya gelmesini engelleyecek önlemleri alarak başarılı oldu ve ne yazık ki kahramanca direnen maden işçileri yenilgiye uğradı. Eğitimden sağlığa, iş güvenliğinden çalışma sürelerine dek işçilerin gündelik yaşantılarını ilgilendiren pek çok kazanılmış hak, maden işçilerinin yenilgisinden sonra gasp edildi.

21.yy'da 19.yy zihniyeti

Hükümetlerin çalışma alanının bütününe yönelik saldırıları maden işkolunda, geçmiş mücadelelerin intikamını almasına özel bir biçim altında sürdürüldü. Diğer sektörlerde göstermelik de olsa yapılan iş güvenliği ile ilgili yatırımlar, madencilik alanında hiçe sayıldı. Kana bulanmış verimlilik-maliyet hesaplamaları ile kaza önleyici ekipmanlara hiç-

ama hiç yatırım yapılmadı. Maden bölgelerinde başka bir sektörde çalışma seçeneğinin bilinçli olarak ortadan kaldırılması ve işçilerin 20.yüzyılın başında uygulanan ilkel teknikler aracılığıyla üretime zorlanması ile çalışma ve yaşam hakları hiçe sayıldı.

Korkunç tablo

Sonuçta, birbiri ardına gelen iş cinayetleri ve katliamları sektörün temel göstergesi haline geldi. Neoliberal politikaların uygulamaya geçtiği 1980 yılından sonra ortaya çıkan tablo korkunç:

- 7 Mart 1983: Armutçuk (103 ölü).
- 10 Nisan 1983: Kozlu (10 ölü).
- 31 Ocak 1987: Kozlu (8 ölü).
- 31 Ocak 1990: Amasra (5 ölü).
- 7 Şubat 1990: Yeni Çeltik (68 ölü).
- 3 Mart 1992: Kozlu (263 ölü).
- 26 Mart 1995: Yozgat-Sorgun (37 ölü).
- 22 Kasım 2003: Karaman-Ermenek (10 ölü).
- 8 Eylül 2004: Kastamonu-Küre (19 ölü).
- 2 Haziran 2006: Balıkesir-Dursunbey (17 ölü).
- 10 Aralık 2009: Bursa-Mustafakemalpaşa (19 ölü).
- 24 Şubat 2010: Balıkesir-Dursunbey (13 ölü).
- 17 Mayıs 2010: Zonguldak (30 ölü).
- 8 Ocak 2013: Kozlu (8 ölü).
- 13 Mayıs 2014: Soma (301 ölü)

Yukarıdaki rakamlar, 12 yıllık AKP iktidarı döneminde durumun nasıl vahim bir hale büründüğünü de gösteriyor. ANAP ve DYP ile karşılaştırıl-

Enerji Bakanı neden istifa etmelidir?

Enerji Bakanı Yıldız'ın 2010 yılında Tes-İş Genel Kurulunda yaptığı konuşma, AKP hükümetlerinin ve kendisinin bu katliamlardan neden sorumlu olduğunu gösteriyor:

"Hangi sektörde çalışıyor olursak olalım mutlaka verimli olarak çalışmak zorundayız. Verimli çalışmayı kendi içimizde yapamıyorsak, bu mutlaka bir düzenlemeye tabi olarak belirlenecektir. Sistem bunu affetmez, sistem bu boşluğu götürmez. O yüzden sendikalarımızla bu iç verimliliğimizi arttırmamız lazım. Verimsizlik ile ilgili çalışmalarını mutlaka giderebiliriz olmamız lazım. Ben biliyorum ki benim işimi bitirmeden çıktığı direktten inmez. O direkte sorunu 8 saatte çözerse 8 saat 18 saatte çözerse 18 saat çalışır. O yüzden biz uzlaşma içerinde bütün emeklerimizi beraber ortaya koyarak Türkiye'yi geliştireceğiz". Yani işçiler ölene kadar çalışmalı bakana göre patronlar da ölümüne zengin olmalı!

dığında, egemen sınıfın neoliberal politikalarını uygulamak konusunda çok daha kararlı ve kıyas götürmez ölçüde güçlü bir siyasal parti olan AKP, işçi sınıfı örgütlülüğünü minimize etmek konusunda çok başarılı oldu. Özellikle taşeron sistemi ile örgütlü işçi sınıfına ağır darbeler vururken, örgütsüz işçileri kendi oy deposu haline getirmeyi ve bu yolla sendikaları denetim altına almayı başardı. Bu başarısını gözü dönmüş bir şekilde işçi sınıfına karşı kullanmayı hiç ihmal etmedi.

Uygulanan politikalar maden ocaklarını ölüm merkezlerine çevirdi.

Somalı kadınlar yalnız değildir!

Soma'da madenler var! Soma'da göçük altında ölüp giden eşler, babalar, ağabeyler var. Geride, kendilerine ne olacağını bile düşünmeden acılarını yaşamaya çalışan, cenazelerini almak için mücadele eden yüzlerce kadın, anne, eş, kız, kuzkardeş var.

Soma'da şimdi ne olacak?

Tarımın ve hayvancılığın devlet ve özel sektörün ortak eliyle bitirildiği, turizmin bir iş kolu olmaktan çok uzak olduğu, ticaretin ancak tacirlerin tencerelerini kaynatdığı Soma'da bundan sonra ne olacak? Sosyal medyada pek çok yardım organizasyonundan, burs fonları oluşturulduğundan bahsediliyor. Fakat gözden her zamanki gibi kadın ve ona ne olacağı kaçıyor. Sanki madende

vefat eden işçilerimiz sadece babaymışlar gibi...

Başka iş kolunun olmadığı Soma'da kadının kendi geçimini sağlaması hemen hemen imkansız. Ama medya ve yardım kuruluşları bir iş edininceye kadar sadece yetim çocuklara burs bağlamak üzere kampanyalara başladılar. Telaffuz edilen rakamlar milyonlar. En iyi ihtimalle - bu bağışların Van depremi sonrasında toplanan milyonlar gibi olduğum düşünerek - bu milyonlar çocuk sayısına, çocukların ortalama iş bulacakları yaşı 18 kabul ederek kalan ay sayısına bölecekler.

Geçici çözümlere hayır!

Çocukların eline bırakın eğitimlerini sağlamlamayı kararlarını doyumak için bile çok düşük bir miktar geç-

cek. Ve çocuklar o hanelerin yalnızca bir ferdi. Bağlanan burslar hem çocuğu hem anneyi geçindirmek zorunda olacak. Bu da bu sefer Soma kadınlarını daha kaliteli bir yaşam için güvencesiz işlere yöneltecek. Ve kadınlar o çocukların yaşamasından, okumasından, kendi ayakları üzerinde durabilecek kadar büyümesinden tek sorumlu olarak yaşayacaklar. Ne hayatlarını ne üzerlerindeki iş yükünü paylaşacakları eşleri, babaları, ağabeyleri yok artık. Kimsesiz kaldılar. Bizlerse geçici çözümler üretmekte başarılıyız. Soma'da madenci yakınlarını kaybeden her kadın mağdur durumdadır. Travmatik bir katliamın orta yerinde kaçınıcı dereceden yakınlığı olursa olsun o kadımlar hep mağdurdur. Bizler gözümüzü daha büyük açıp algıda seçicilik yaparak Somalı kadınlarla dayanışmalıyız. Hayatın her alanında tek başına mücadele etmek bunca acımasızlık-

ğın, hukuksuzluğun döndüğü bir olayda hiç kolay olmayacaktır. Bu nedenle geçici çözümler üretmek yerine Soma kadınlarıyla, Roboskili annelerle, Cumartesi anneleriyle dayanıştığımız gibi cesurca dayanışmalı; hem hak arama mücadelelerinde hem de bundan sonraki yaşam kavgalarında yanlarında olacağımızı hissettirmeliyiz.

Taleplerimiz:

- Soma Holding yöneticileri derhal tutuklansın. Tazminat için holdinge ait mal varlıklarına el konsun
- Sorumlu Bakanlar istifa etsin
- Rekabet etmek amacıyla işçi güvenliğini maliyet olarak gören özel madenler işletmeleri derhal devletleştirilsin
- Güvencesiz, örgütsüz ve düşük ücret anlamına gelen taşeronluk sistemi tüm iş kollarında yasaklansın.
- Enerji politikaları değiştirilsin. Termik santraller, HES'ler ve nükleer santraller yerine güneş ve rüzgâr enerjisine yatırım yapılsın. Kömür ocakları zamanla kapatılsın
- Ölen işçilerin ailelerine gelir bağlansın. Çocukların okul masrafları devlet tarafından karşılansın. Çocuklarıyla baş başa kalan kadınlara kira yardımı yapılsın.

Fıtratında hükümet devirmek de var!

Başbakan Erdoğan Soma'da yaşanan katliamın ardından yaptığı açıklamada "Bunlar olağan şeylerdir. Literatürde iş kazası denilen bir olay vardır. Bunun yapısında, fıtratında bunlar var. Hiç kaza olmayacak diye bir şey yok." demiş, yüzlerce işçinin ölümünü olağan bir olay olarak göstermeye çalışmıştı. 1862-1960 yılları arasında örnekler veren Erdoğan tarihte aynı zamanda kendi partisi gibi pek çok sağ partiyi deviren işçi hareketlerinin olduğunu unutmuyor.

Literatürde bunlar da var

1972 İngiltere: Ülke çapındaki madenciler grevine 300.000 işçi katıldı. 30.000 mühendis dayanışma grevine gitti. Pentonville'de tutuklanan 5 işçi için yapılan grev işçilerin sebest bırakılmasını sağladı. Kitlesel işçi hareketi Muhafazakâr Heath hükümeti-

nin sonu oldu.

2012 Yunanistan: İşçi sınıfının mücadelesi hükümetlerin özelleştirme planlarını askıya almalarına neden oldu. Kamu çalışanları haftalar boyunca grev yaptılar. İki yılda iki hükümet devrildi.

Ayrıca çok uzağa gitmeye gerek yok. Türkiye'de işçi hareketi bugünkü AKP hükümeti gibi azgın hükümetlerin işini bitirmişti.

1991: Türkiye'de neoliberal dönemi başlatan isim olan Turgut Özal'ın kurduğu sağcı ANAP, 1983'te 45.14, 1987'de 36.81 oy alarak tek başına hükümet olmuştu. O günlerde kime sorsanız Özal'ı durduracak bir alternatif yoktu. 12 Eylül darbesinin hedefi olan Türkiye işçi sınıfı 1984'te gerçekleşen ilk grevle mücadeleye başlamıştı. 1984-1988 arası grevler artarken işçiler her birinden kazanımla çıkıyordu. 1989 baharında kamu sektö-

ründe başlayan grevler ve yavgın sokak eylemleri büyük bir sosyal patlamaya dönüştü. 1991 Ekim'ine gelindiğinde işçi sınıfı ücret artışı başta olmak üzere bir çok kazanım elde etmiş, ANAP'ın oyları yüzde 12.30 düşmüş ve tek başına hükümet kuracak gücü yitirmişti. Özal, işçilerin öfkelerini kazanmış ve bizzat onlar tarafından yenilmiş bir lider olarak hayata veda etti. 1983-1991 yılları arasında iktidarda bulunan ANAP ise bugün yok.

1995: 1991'de ANAP'ın tek başına dönemi kapanırken DYP ve SHP koalisyonlar dönemini başlatmıştı. Süleyman Demirel'in sağcı DYP'sinin yüzde 27.03'ü, Erdal İnönü liderliğindeki sosyal demokrat SHP 20.75'i ile toplamda 47,78 kurulan koalisyon, iş başına gelir gelmez işçi sınıfının taleplerine sırtını döndü, özelleştirmelere devam dedi ve neoliberal poli-

tikalari aynen uygulamaya başladı. 1993'te Özal'ın ölümü ile Demirel'e Çankaya yolu açılırken, DYP'nin başına Tansu Çiller geçti. DYP-SHP koalisyonu bir savaş hükümetiydi. 40 binden fazla insanın ölümüne yol açan Kürtlere karşı kirli savaşın koordinasyonunu üstlenen koalisyonu 1995'te büyük bir yenilgi bekliyordu.

Fırat'ın doğusunda Kürtler ayaklanırken, kamudaki toplu sözleşmeler anlaşmazlıkla sonuçlandı. Tüm ekonomik kaynakları silaha ve savaşa akıtan Çiller, işçilere sıfır zam öneriyordu. Grevler adım adım yayıldı. 1995 Ağustos'una gelindiğinde grevdeki işçi sayısı 300 bini aşmıştı. İşçi sınıfının yeni bileşeni olan kamu emekçileri ise 1989'dan bu yana tüm yasaklara rağmen sendikal örgütlenmelerini inşa ederken, 16-17 Haziran 1995'te Kızılay'ı işgal etti. Talepleri grevli toplu sözleşmeli sendika yasası, sadaka değil insanca yaşayacak bir ücret idi. DYP-SHP koalisyonu aşağıdan gelen bu basınca dayanamadı ve kendi içinde parçalandı. 20 Eylül'de Çiller koalisyon hükümetinin istifasını Demirel'e sundu ve 5 Ekim'de DYP azınlık hükümetini kurdu.

Ancak 15 Ekim'de meclisten güven oyu alamayarak çöktü. Ardından tekrar DYP-CHP (SHP CHP'ye katıldı) koalisyonu kuruldu. 24 Aralık'ta yapılan genel seçimlerde DYP yüzde 7.8 oy kaybetmişti. Fakat en büyük kaybeden

SHP-CHP birliği oldu. 1991'de SHP yüzde 20.75 oy alırken, 1995 yılı sonunda Baykal liderliğindeki CHP yüzde 10.7 oy alabilirdi. İşçi sınıfına saldıran bir neoliberal koalisyon daha işçi sınıfı tarafından yenildi.

1991 ve 1995'te sağcı, zorba, baskıcı hükümetleri yenen işçi sınıfı birliğini sağlamıştı. Ortak talepler etrafında harekete geçen, tüm sendikaların içinde yer aldığı bir Emek Platformu vardı.

Son katliam bardağı taşıracak mı?

Başbakanın, bakanların, şirket yöneticilerinin açıklamaları, maden işçilerine ve yakınlarına yönelik polis şiddeti şüphesiz öfkeyi arttırıyor. Bu öfkenin birleşik bir işçi hareketine dönüşeceğini söylemek için erken olabilir. Ancak, maden işçilerinin hissiyatı hakkında daha kesin konuşabiliriz. 1991 büyük grevi ile ANAP hükümetini deviren, 1995 ve 1999 yılındaki büyük işçi hareketlerinin öncü gücü olan Zonguldaklı maden işçileri öfkeli! 15 Mayıs grevine 10,000 kişi ile katılan Genel Maden İş Sendikasında örgütlü işçiler yeniden Türkiye İşçi Sınıfının öncülüğünü üstlenmeye hazır olduklarını gösterdiler. Tabandan bu mesajı alan GMİS Başkanı Eyüp Alabaş çok net konuştu: "Maden İşçileri hafife alınmaya gelmez! Bunu da herkes bilmeli!"

Birleşik, aşağıdan ve kararlı bir işçi hareketi hükümetleri devirebilir

DSİP'ten emek örgütlerine mektup:

İş cinayetlerini durdurmak için birleşelim

Soma'daki işçi katliamının ardından acımız çok büyük, öfkeliyiz. Dünya işçi sınıfının, Türkiye işçi sınıfının, hepimizin başı sağolsun.

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi olarak bizler, Soma katliamının sorumlularından hesap sorulması, bir daha böyle bir katliam yaşanmaması için tüm sendikaların, meslek örgütlerinin, sınıf örgütlerinin, emekten ve özgürlükten yana olan tüm güçlerin bir araya gelerek ortak hareket etmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu mektubu tüm emek örgütlerine yolluyor, Soma katliamının ardından harekete geçmek için ortak bir tartışma ve eylem platformunun kurulmasını öneriyoruz.

- İş cinayetlerinin son bulması, iş güvenliğinin ve işçi haklarının uygulanması,
- Soma katliamının sorumlusu patronların tutuklanması, yargılanması ve en ağır ceza-

lara çarptırılması,

- Tüm madenlerin, inşaatların, tersanelerin, işçi ölümlerinin gerçekleştiği tüm sektörlerdeki işyerlerinin gerçek ve düzenli denetime tabi tutulması,

- Soma katliamının siyasi sorumlularının istifa etmesi için emek güçleri olarak tüm illerde ve işyerlerinde, hayatın her alanında "İş cinayetlerine son!" kampanyasını hep birlikte yapıp Ankara'da milyonlarca emekçinin katılacağı bir mitingle taleplerimizi güçlü bir şekilde dile getirebiliriz.

Dini, dili, görüşü, cinsiyeti, kimliği ne olursa olsun, işçilerin her düzeyde birliğinin sağlanması, kitlesel bir mücadele dalgasının önünü açacak ve hepimizi güçlendirecektir.

Saygılarımızla

DSİP Merkez Komitesi

haftanın yorumu

Soma'da darbe girişimi!

Adamın kafayı yiyor olması anlaşılır bir şey.

Bir düşünün. Daha on iki ay önce önu tamamen açıktı, kendisi cumhurbaşkanı olacaktı, partisi için 2023 planları yapıyordu, Ortadoğu'da kraldı, filan. Ve üstelik hepsi de gerçekçi görünüyordu bunların. Herkes biliyordu, adam aday olduğu takdirde halk onu cumhurbaşkanı seçer ve partisi de daha birkaç seçimi rahatlıkla kazanır.

Sonra Gezi direnişi patlak verdi. Arkasından 17 Aralık ve yolsuzluk dosyaları. Sonra Berkin Elvan'ın ölümü ve cenazesi. Ve şimdi de Soma!

Ve artık geçmiş olsun. Gezi'yi, 17 Aralık'ı, Berkin'i zor bela atlattı. Darbe girişimi dedi, faiz lobisi dedi, Amerika, İsrail filan dedi ve atlattı. Kendi tabanını ikna etti, taban gerçekten de gayrimeşru darbe girişimleri olduğuna inandı ve hükümete sahip çıktı. Kendi hükümeti olarak gördüğü bu hükümetin devrilmesine izin vermemeyi o kadar önemsemi ki taban, gencecik insanların öldürülmesine de, milyarlarca dolarlık yolsuzluklara da göz yummayı tercih etti. Görmediği, bilmediği için değil, hükümetin yaşamasını daha önemli bulduğu için.

Bütün bunların ardından, 30 Mart'ta düze çıktığını düşündü Başbakan. Rahat bir nefes aldı, oğlunu bile balkona çıkardı. "Heheeyt," diye düşündü, "karada ölüm yok artık bana." Ve gerçekten de öyle görünüyordu doğrusu.

Şimdi çıldırıyor! Gündüzleri karşısına çıkanları tokatlamak bir yana, geceleri yatak odasında duvarları yumrukluyordu. Şiddete başvurmadığı anlarda ise, "Şimdi kimi suçlayacağım! Şimdi kimi suçlayacağım!" diye tepiniyordu. Kafa patlatıyordu sürekli: "Bu sefer darbe girişimi diye kimi işaret edebilirim? Hangi paralel yapıyı suçlu gösterebilirim? Kazaya Cemaat sebep oldu

desem yutturabilir miyim acaba?"

Ne yalan söyleyeyim, bu sefer hiç böyle bir şans yok diye düşünüyordum. Kimse yemez sanıyordum.

Bir yerde karşıma çıksa, "Soma'da da mı darbe girişimi var!" veya "Ya bu sefer kim devirmeye çalışıyor seni!" diye bağırırm, apışıp kalır diye düşünüyordum. Halkımızın yaratıcılığını azımsamışım.

Kocaeli İnanç Özgürlüğü Platformu'nun basın açıklamasını okuyunca fark ettim azımsadığımı. Açıklamayı İnsan Hakları Savunucuları Derneği'nin bir üyesi okumuş. Şöyle deniliyor:

"Amerika ve İsrail dünya üzerinde kendine ters düşen tüm iktidarları bir şekilde ortadan kaldırmaktadır... 27 Mayıs, 12 Eylül, 28 Şubat, Gezi olayları, 17 Aralık Fethullah darbe girişimi hep Amerika'nın tezgahıdır. Bu maden faciasından sonra Amerikan ve İsrail piyonlarının 'istifa' naralarıyla sokaklara dökülmesi, bu maden faciasının, halkın özgür iradesi ile seçtiği insanların devirmeye için tasarlanmış bir sabotaj olabileceği ihtimalini akıllara getirmektedir."

"Artık her şey apaçık ortaya çıkmıştır. Amerika, İsrail güdümlü şer güçler, kapitalist sermaye çevreleri, halkın sandıktaki seçimini tanımayıp, bu tür tezgahlarla akla hayale gelemeyecek her türlü senaryoyu bundan sonra devreye sokacaklardır. Herkes hazırlıklı olsun, Gezi, 17 Aralık, Soma son olmayacak ve bu kirli senaryolar devam edecektir... Bunlar halkın doğal tepkisi olmayıp 'istifa' naraları Amerikan piyonu Atatürkçülerin haince bir provokasyonudur."

Gerçekten hayranlık duyduğum! Böylesine ihtilâçlı bir beyin! Böylesine bir hezeyan! Ama bu sefer o kadar kolay olmayacak. Bu sefer yolun sonu görünmeye başladılar sanırım.

Roni Margulies

Bu sayıda katkıda bulunanlar:
Aspurçe Gizem Kılınc, Ayla Başaran, Berkay Bağcı, Canan Şahin, Can İrmak Özınar, Faruk Sevim, Gül Dönmez, Kemal Başak, Meltem Oral, Nuran Yüce, Ozan Ekin Göksin, Ozan Tekin, Onur Devrim Üçbaş, Özden Dönmez, Özdeş Özbay, Roni Margulies, Şenol Karakaş, Umur Mahir Özen, Volkan Akyıldırım.

Somut talepleri kazanmak için kazanana kadar sürecek bir kampanyaya ihtiyacımız var

Türk-İş Harekete geçmeli

AKP'nin yerel seçimlerde birinci parti olduğu Soma'da, işçilerin AKP'ye yakın olarak görülen Türk-İş sendikasında üye olduğu bir madende yaşanan katliama Soma halkının ve Türk-İş üyesi işçilerin ülkenin dört bir yanında verdiği tepki AKP'yi zor günlerin beklediğinin kanıtı. Erdoğan ve AKP vekillerinin öfkesinde bu durumun gerginliği var. Daha önce AKP'ye oy veren kitleler Irak'ta savaş karşı hareketine geçtiklerinde AKP'yi geri adım atmak zorunda bırakmışlardı. Türk-İş üyesi TEKEK işçileri Ankara'ya yürüyüp Kızılay'da çadır kurduklarında AKP iktidarının zor dönemlerinden birini yaşamıştı.

Şimdi yine AKP'ye oy veren işçilerde büyük bir hareketlilik var. Türk-İş'in bir gün içerisinde, önce her gün 3 dakikalık iş bırakma eylemi ilan

etmesi, kısa bir süre sonra da bir günlük iş bırakma eylemi kararı aldığını açıklaması bu tabandan gelen basıncın bir sonucu. Türk-İş'e bağlı sendikalarda iş bırakma eylemine büyük katılım oldu. Maden işçileri ölen işçiler için giyabında cenaze namazı kıldılar, ilahiyat fakülteleri gösteriler düzenledi ve hükümetin "kader" anlayışına itiraz ederek bu cinayetin sorumlusu kapitalizmdir dediler. Tabandaki kitle basıncı nedeniyle iş bırakma kararı alan sendika bürokratları bir yandan da işçileri yıldırıma çalıştı. Zonguldak'ta Türk-İş'in çağrısı ile iş bırakan 10 bin madenciden 2 günlük yevmiye kesinti yapılacağı duyurulmasına işçiler tepki gösterirken, işçilerin üyesi olduğu Genel Maden İşçileri Sendikası (GMİS) Kozlu Şube Başkanı Şaban

Kaptan "adı üzerinde eylem, yasal değildir. Olmadığı için yevmiye de yasada yoktur. Eylem adı altında işe gitmediğinizde yevmiye kaybederiz" diyerek patronların yanında yer aldı.

Katliam, ülke genelinde geniş katılımlı gösterilerle protesto ediliyor. Taksim'de ve Mecidiyeköy'de sendikalar binlerce kişinin katıldığı yürüyüşler gerçekleştirildi. Üniversitelerde dersler boykot edildi. İTÜ ve Mimar Sinan Üniversitelerinde işgaller yaşandı. Holding önünde dönüşümlü nöbet yapılıyor. Kazanın ertesi gününden beri Soma Holding'in Levent'teki şirket binasının önünde eylemler ve forumlar gerçekleştiriliyor. Soma'da halkın öfkesi nedeniyle gösteri yasağı ilan edildi, ilçede bin kadar polis sokakları tutuyor.

“Devrimci dalgaların med cezirinde en değerli şey proletaryanın manevi gelişimidir, çünkü kalıcıdır.”
Rosa Luxemburg,
Kitle Grevi, Parti ve Sendikalar (1906)

Kitle grevi: Neo liberalizmle mücadelenin Med-Cezirinde sınıf savaşı

15 Mayıs'ta, Soma katliamından iki gün sonra yapılan genel grevin bir göstere ya da bir uyarı grevi olmanın ötesinde nasıl bir anlam ifade ettiğini tartışmak zorundayız. Çok değil sadece Tekel direnişine kadar gidip ve yapılmış genel grev çağrılarında katılım oranını 15 Mayıs'la kıyasladığımızda muazzam bir fark olduğunu görebiliriz. Türk-İş Kocaeli Temsilcisi Adnan Uyar, Kocaeli'nde 100'ün üzerinde maden fabrikada üretimin durduğunu açıklamıştı. Türk Metal sendikasının örgütlü olduğu Ford Otosan'da, Tüpraş'ta, Mitaş'ta, Türk Traktör gibi büyük fabrikalarda da üretimin durduğunu söyleniyordu. 1989 Bahar eylemlerinin arkasından 1990'da Maden kazalarını protesto etmek için Ankara'ya 100.000 kişi yürüyen ve Bolu'ya varmadan hükümeti dize getiren Zonguldak maden işçileri de 1 gün iş bıraktı. Kozlu, Kadaron, Armutçuk ve Amasra'da maden ocakları durdular. Afşin-Elbistan Linyit İşletmeleri'nde çalışan işçilerden Erzurum Şeker Fabrikası'na birçok yerde iş bırakıldı. Türk-İş merkezinden yapılan açıklama, hükümetin kontrol etmekte hiç de zorlanmadığı sendika bürokrasisinin tabandan yükselen öfkeyi nasıl mecburen ifade etmek zorunda kaldığının göstergesi: “Maliyet düşürmek için işçilerin hayatına kast edenler, onlara cesaret verenler, daha önceki madenci katliamlarını sözleriyle ve icraatlarıyla aklayanlar, İş Güvenliği Yasası'yla işyerlerindeki denetimleri bile özelleştirenler Soma katliamının failidir ve hesap vermelidir.”

Sınıf öfkesi

Soma katliamının arkasından gelen bu sınıf öfkesi AKP tabanını da içine alarak AKP'nin esas temsil ettiği mülk sahibi sınıflara yönelmiş durumda. Bugün kamuda çalıştığı söylenen 600 binin üzerindeki taşeron işçi için de özel sektörün istih-

dam ettiği sayısı 700 binin üzerinde taşeron işçi için de siyasi iktidarın taşeron patronlar ağıyla kurduğu ilişki çok net. Yürütülecek ekonomik, demokratik ya da siyasi mücadelenin bu bilinçten beslenmeden büyümesi ve birleştirici olması imkansız.

Sendikaların görev savmak için yaptıkları işyeri temelli mücadeleler taban için sendika bürokratlarından farklı bir anlama geliyor. Sendika liderliği sadece tabandan gelen baskıyı deşarj etme derindeyken tabandaki işçiler iş cinayetlerine, taşeron sisteminin yarattığı amansız sömürüye, düşük ücretlere isyan ediyorlar. O yüzden sınıf hareketinin bu yaygın öfkesinin burada duracağını düşünmek sendika bürokratları ile aynı zihniyette olmak demektir.

Aynı gemide değiliz

Son iki yıldır irili ufaklı sınıf eylemleri gördük. THY grevleri, Mersin Liman İş grevi, İsdemir ve MMK grevleri, Kazova direnişi, Greif işçilerinin fabrika işgali ve en son Yatağan işçilerinin özelleştirme karşıtı mücadelesi. Bu direnişler önemli olmakla birlikte daha genel bir mücadelenin gücüne yaslanmaksızın tekil ve ege-men sınıf açısından alt etmesi kolay izole mücadeleler olarak görüldüler. Küçük kazanımlar elde edildi ama ne sektörel ne de sınıfsal genel bir eylemliliğin tetikleyicisi olmadılar. Soma katliamının dumanı ise AKP iktidarının arzu ettiği gibi sınıf çelişkilerini örten bir sis perdesi değil, ‘aslında aynı gemide değiliz’ fikrinin öfke ile harmanlanmasını sağlayan bir katalizör işlevi gördü.

AKP analizinde AKP liderliğini AKP tabanından ayırmayanlar yine greve burun bükerek bakıyorlar. Sendika bürokrasisi ile sendika tabanını aynı siyasi manevranın parçası olarak gördüklerinden büyüyen çatlağın farkında değiller. AKP ile mücadele-nin Gezi gibi görece büyük sokak-

mevdan patlamaları ile yetinemeyeceğini, AKP'ye oy veren işçilerin de parçası olduğu bir mücadele olmaksızın eskimiş, sırtını orta sınıf yaşam tarzlığına, milliyetçiliğe ve pragmatik bloklara dayayan siyasetin hegemonya kazanmakta zorlanmadığını seçimlerde gördük.

O yüzden ihtiyacımız olan şeyin tüm diğer siyasi tartışmaların zemini oluşturan sınıf karşıtlığının derinleşmesi olduğunu kavramak zorundayız.

Mücadele genelleşmeli

15 Mayıs grevi Rosa Luxemburg'un 1905 Rus Devrimi'ne bakarken gördüğü şeyden tabii ki uzağız. Yüzbinlerce işçinin ekonomik taleplerle başlayan, bir yıla yakın bir süre grev ve fabrika işgalleriyle geri çekilmeyen ve yenildiğinde bile monarşiyi parlamento açmak zorunda bırakmış devrimci bir dalga yok önümüzde. Ama Taner Yıldız'ın ağzına pelesenk olmuş ‘seffaflık’ kelimesinin bugün işçi sınıfı için başka bir anlam ifade etmesinin eşliğindeyiz. Berrak bir sınıf düşmanlığının AKP liderliğinin siyasi üslubuna dönüştüğünün, hesap vermeme alışkanlığının ucuz gösterişlerle telafi edilmeye çalışıldığının, ‘patrondan’ hesap sormaya kararlıymış gibi yapanların aslında bu patronları yaratanlar olduğunun çok transparanlaştığı bir iklimden geçiyoruz.

AKP öncesi sınıf hareketinin en kitlesel grevini 1999'da mezarda emeklilik yasa tasarıma karşı 400.000 kişinin Ankara'ya yürümesiyle gördük. Ecevit hükümeti 17 Ağustos depremini fırsat bilip yasayı geçirmişti. 2000'ler ise sınıf hareketinin özelleştirme ve emeklilik yaşı gibi konularda kazanım elde edemediği, moralsizleştiği, 1990'larda büyüyen kirli savaşın istismarı ile milliyetçi fikirlerle bölündüğü, kafasını genel sağlık sigortası için kaldırdığında ise

laik-Müslüman bölünmesiyle pazifize edildiği bir geri çekiliş yaşadı. Şimdi işçi sınıfı sadece küçük direnişlerle değil daha genel bir mücadele dalgası ile bu durağanlıktan çıkabilir.

Rosa kitle grevlerinin mekanik anlayışın iddia ettiği gibi her zaman tedrici bir biçimde ekonomik mücadeleden politik mücadeleye evrildiğini, kimi zaman tersinin yaşandığını ve ekonomik talepler ile politik talepler arasında zamanında Alman sosyal demokratlarının sağ kanat reformist liderliğinin yaptığı gibi yapay çizgiler çekilemeyeceğini anlıyordu. Bugünkü sınıf hareketinin sadece göstermelik veya sadece ekonomik olduğunu düşünenler her bir işyerinde, fabrikada işçilerin taşeron amirlerinden farklı bir algı ile Soma'yı izlediklerini es geçmiş olurlar. Zaman, AKP'nin göbekten ve organik bağlarla bağlı olduğu asalak sermayedarların teşhir olmuşluğunu politik bir yanılmaya doğru itirecek siyasi araçları yaratma zamanı.

Sınıf öfkesini sadece militan basın açıklamaları ile açığa çıkaracaklarını düşünenler Alman SDP'nin yaptığını bir benzerini yapıyorlar. İşçi sınıfının içinde bulunduğu manevi-moral değişimi es geçip kendi devrimci liderliklerin rolünü abartıyorlar.

Bugünden itibaren görevimiz patronların AKP'sinden ortaya ait olmayanları koparacak sekter olmayan işler örgütlemektir. Türkiye ekonomisini dünya genelinde 20. sıradan 17. sıraya yükseltmekle övünenlerin alınterimize ve cesetlerimize basarak zenginliklerine zenginlik katmalarına izin vermeyeceğiz.

1999 depremi mezarda emeklilik yasası için can simidi uzatmıştı sermayeye. Soma ise o simidi boynuzdan çıkaracak ikinci bir deprem olacak.

Yunanistan'da yerel seçimler

Siyasi kriz derinleşiyor

Yunanistan'da geçtiğimiz hafta sonu yapılan yerel seçimlerde, 12 bölgenin yalnızca birinde ikinci tura kalmadan bir başkan seçilebildi. İkinci turda, iktidardaki koalisyonun ana bileşeni, sağcı Yeni Demokrasi Partisi'nden 12, radikal sol ittifak Syriza'dan 5 ve iktidarın küçük ortakları merkez solcu PASOK ve DIMAR'ın desteklediği 7 aday yarışacak.

Atina'da ilk iki sırayı, PASOK ve DIMAR'ın desteklediği bağımsız aday ile Syriza'nın adayı aldı. Atina'nın da içinde yer aldığı Attiki bölge başkanlığında da ikinci turda Syriza ve PASOK adayları yarışacak. Yunanistan'da 1974'ten beri ilk kez Yeni Demokrasi bir bölgede ikinci tura kalan aday çıkartmadı. Üstelik bu bölge, Yunanistan'daki toplam seçmenlerin üçte birini oluşturuyor. Üstelik, Attik, hükümetin

krizden çıkış için kesinti programlarını en yoğun uyguladığı bölge. İktidarın büyük ortağı bu bölgede daha radikalleşmiş bir toplumla karşı karşıya ve merkez sağın oyları farklı yönere doğru dağılıyor.

Yunanistan'da 2009'da %44 oy alan sosyal demokrat PASOK, 2012'de paramparça olmuştu. Şimdi, PASOK "bağımsız" adaylar göstererek toparlanmaya çalışırken, Yeni Demokrasi Partisi'nin aynı ölçüde olmasa da benzer bir yola girdiği görülüyor.

Soldaki oyların toplamında fazla bir değişiklik olmadığı, ancak Syriza'nın oylarının bir bölümünün PASOK ve Yunanistan Komünist Partisi adaylarına kaydığı görülüyor. 2012 seçimlerinde Syriza %27, YKP %4.5 ve ANTARSYA %0.33 almıştı. Bu kez üç sol alternatifin oy oranları sırasıyla %17.7, %8.8 ve %2.3.

DSIP'in kardeş örgütü Sosyalist İşçi Partisi'nin (SEK) de yer aldığı antikapitalist birlik ANTARSYA, %2.3 ile hem 2012'deki düşüşten sonra tekrar kendini toparladı, hem de tarihteki en yüksek oy oranına ulaştı.

Kriz odaklı tasarruf politikaları merkez siyasi akımları zayıflatırken, sola birlikte aşırı sağ da güç toplamaya devam ediyor. Neonazi parti Altın Şafak, 2012'ye göre oylarını %1.1 arttırarak %8.1 oy oranına ulaştı. Ancak son iki yılda birçok ankette faşistler %12-13 civarında görülüyorlardı. Son bir yıl içinde antifaşist bir rapçinin Altın Şafakçılar tarafından katledilmesi, arkasından yapılan büyük antifaşist gösteriler ve partiye yönelik tutuklama operasyonları, neonazilerin daha da güçlenmesini önledi. Ancak tehdit hâlâ oldukça büyük.

Yunanistan'da sol yükselişte ancak neonazi tehdit de kapıda

mücadelenin içinden

Taşeron Sistemi Ölüm Getiriyor

Soma'da ocaklarda gayri resmi taşeron sistemi kullanıldığı ortaya çıktı. Ocaklarda, ekip başı ya da çavuş denilen kişiler, diğer sigortalı işçiler arasından kendi ekiplerini kurmakta ve yaptıkları iş oranında prim almaktalar. Bu aslında bir taşeronlaştırma yöntemidir. Ayrıca madenin ruhsatı devlet (TKİ) tarafından hizmet alım yöntemi ile özel firmaya devredildiği için, madeni işleten Soma Madencilik firması da TKİ'nin taşeronu durumundadır. Bütün bu ilişkiler zinciri, kazanın önemli bir sebebi olan taşeronluk sisteminin de incelenmesini gerektiriyor.

1980'li yılların başından itibaren Türkiye'de kapitalizmin problemlerine çare olarak pek çok diğer uygulama ile birlikte taşeron uygulaması başlatıldı. Böylece işletmelerin daha fazla kar etmesi için yeni bir yöntem bulunmuş oldu, ama ne pahasına?

Taşeron işçiler genellikle asgari ücretle çalışır, kıdem tazminatı almaları engellenir, yıllık izin hakkı engellenir, yasaların öngördüğü pek çok sosyal hakları alamaz, çalışma koşulları ağır işlerde çalıştırılırlar. Taşeron firmalarda çalışan işçilerin hiçbir iş güvencesi yoktur. Olağan çalışma süreleri 10-12 saat arasında değişmektedir. Angarya işlerde sigortasız çalışmak, ücret kesintilerine, işten atılmaları maruz kalmak sık rastlanan durumlardır. Taşeron işçilere aynı işi yaptıkları kadrolü işçilerden daha az ücret verilir.

Taşeron işçiler, işletmelerde tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadırlar. Yaşanan iş kazalarının yüzde 80'i taşeron şirketlerde gerçekleşmektedir. İşverenlerin üçte ikisi taşeronların iş sağlığı ve güvenliği anlamında yükümlülüklerini bilmemekte ve ilgilenmemektedir.

Türkiye'de 3,3 milyon taşeron işçisi olduğu tahmin edilmektedir. Kamu kurumlarında çalışan taşeron işçi sayısı 600 bini bulmaktadır. Mart 2014 tarihinde çıkarılan bir yasa sonucu 2015 yılı başından itibaren taşeronlaştırma özel istihdam büroları aracılığı ile tüm işlere, işyerlerine yayılacaktır.

Taşeronluk sistemine karşı sendikalar cephesinden henüz başarılı bir karşı duruş gerçekleştirilememiştir. Var olanı korumak kaygısındaki sendikalar, taşeron işçilerin sorunlarıyla ilgilenmemektedirler. Taşeron işçilerinin hem varolan sendikalarda, hem de yeni örgütlenme platformlarında acilen örgütlenmesi, yasalarda taşeronluğu kısıtlayacak düzenlemelerin yapılmasının talep edilmesi, toplu sözleşmelerde taşeron işçiliğe sınır getirilmesi, taşeron işçiliğinin verdiği yıkımın topluma anlatılması ilk elde yapılabilirlerdir.

Faruk Sevim

Partiden Notlar:

13 Mayıs: Soma'daki bir madende meydana gelen iş katliamında yüzlerce işçi yaşamını yitirdi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız hayatını kaybeden işçilerin sayısını 301 olarak açıklarken henüz istifa etmedi. Ölümünün bu sayının çok üzerinde olduğu iddiaları ise henüz açıklığa kavuşmuş değil.

14 Mayıs: Soma'da yaşanan katliam Taksim Tünel Meydanı'ndan Galatasaray Lisesi önüne kadar uzanan

bir kalabalık tarafından protesto edildi. Gezi Parkı direnişinden beri belki de en kitlesel eylemlere polis ağır bir biçimde saldıran kalabalığı dağıttı. O gün atılan sloganlar şöyleydi; "Katil devlet hesap verecek!", "Hırsız, Katil AKP", Soma işçisi yalnız değildir", "Çeneni kapa, çeneni kapa Recep Tayyip çeneni kapa!", "İşçiler mezarında, bakanlar koltukta".

Aynı saatlerde Ankara'da Güvenpark'tan Madenci Anıtı'na yürümek isteyen insanlar da polislin şiddetine maruz kaldı. İzmir'de ise yaklaşık 7-8 bin kişiden oluşan grup Basmane'den Konak'a yürüdü. Bunların yanında birçok şehir ve ilçede de pat-

ronlar ve hükümet protesto edildi.

15 Mayıs: Soma'daki katliamı protesto etmek için DİSK, KESK, TMMOB, Türk-İş ve TTB'nin ortak çağrısıyla bir gün iş bırakma eylemi yapıldı. Tüm polis baskısına karşın İstanbul'da bir araya gelen çalışanlar, sabah Zincirlikuyu'da polis barikatlarını aşarak eyleme başladılar. Burada Gayrettepe'de bulunan işçiler yaklaşık iki saat beklendikten sonra, polislin engellemesi karşısında, yürüyüş hedefi olan Fındıklı'daki SGK binasına değil Mecidiyeköy Meydanı'na hareket edildi. Yaklaşık on bin işçi "AKP'den hesabı emekçiler soracak!",

"İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!", "Birleşen işçiler yenilmezler!" sloganlarıyla Soma'nın hesabını soracağımı ilan etti.

Aynı gün İzmir'de toplanan işçilere saldıran polis onlarca kişiyi gözaltına aldı. Ankara'da da binlerce kişi Çalışma Bakanlığı'na yürüdü. Kürdistan'daki yürüyüşler başta Amed ve Dersim olmak üzere çok kitleseldi.

16 Mayıs: İTÜ öğrencileri, üniversitenin Ayazağa Kampüsü'ndeki Maden Fakültesini işgal etti. Taşeron İzleme Komisyonu, Alp Gürkan ve İsmet Kasapoğlu'nun Maden Mühendisliği akademik danışma kurulundan çıkarıl-

ması gibi talepleri olan öğrenciler taleplerini kazandırsa işgale son verdi.

18 Mayıs: İstanbul'da Gezi direnişi sonrası kurulan park forumları, bugün Kadıköy'deki Yoğurtçu Parkı'nda saat 13:00'ten itibaren toplanarak Soma katliamını tartıştı. Akşam ise bütün mahalle dayanışmaları, saat 19:00'da yerellerinde fenerli yürüyüşler yaptıktan sonra kitleselleşerek Boğa heykeli önünde buluştular. Buradan Kadıköy Rıhtım'a yüründü. Eylemde "Roboski'den Soma'ya hesap sormaya", "Katil devlet hesap verecek", Soma işçisi yalnız değildir" sloganları atıldı.

Başka bir enerji politikası zorunlu ve mümkün

Şirketler ve şirketlerin çıkarlarını savunan devletler hep aynı nakaratı dile getiriyorlar: "başka bir alternatifiniz yok", "mum ışığında kalmak istemiyorsanız başta fosil yakıtlar dahil olmak üzere nükleer ve HES'leri kullanmak zorundayız". Bahsettikleri enerji kaynaklarının kullanmaya devam edilmesi halinde her birimizin temel yaşam alanlarının yok olacağı ise çok açık. Bizler bu sona razı gelmiyoruz. Ne Soma'da yaşananlar ne de iklim değişikliği kaderimiz. Bunun için iklim politikalarının radikal ve hızlı adımlar atılması gerekiyor.

#KömüreHAYIR: Şiddetli yağışlar, kuraklık, deniz seviyelerinin yükselmesi-asitlenmesi, salgın hastalıkların artması ve daha pek çok yıkıcı iklim olaylarının yaşanmasının nedeni atmosferdeki sera gazlarının artması. Artan sera gazları her geçen gün gezegenin daha sıcak olmasına neden oluyor. Gezegenin sıcaklığını arttıran sera gazlarının başında da karbon geliyor. Kömür ise en önemli karbon kaynağı. Yaşanabilir bir dünya için kömür kullanımına son vermeliyiz.

-Hükümetten planladığı, lisanlarını verdiği 80'den fazla

kömürlü termik santral projelerini hemen iptal etmesini, kömür ve kömürlü termik santrallere verilen teşviklere son verilmesini talep ediyoruz.

-Halen işletilmekte olan kömür madenlerinin kısa bir dönemde kapatılması için hükümet bir program açıklamalı. Bu program içinde bu madenlerde çalışan işçilerin hepsinin yeni iş alanlarında istihdam edilmesi garanti altına alınmalı ve hükümet en kısa zamanda bu planı kamuoyuna açıklamalı.

#NükleereHAYIR: Nükleer santrallerin doğasında, başbakanın anlayacağı dilde "fitratında" ölümcül tehlikeler barındırdığını şimdiye kadar dünya genelinde yaşanan irili ufaklı yüzlerce kaza (Çernobil ve Fukuşima) tartışmasız bir biçimde gösterdi. Hükümet derhal, nükleer santral kurma projelerinden vazgeçtiğini açıklamalı.

#HES'eHAYIR: Enerji Bakanı Taner Yıldız Soma felaketinden birkaç saat önce katıldığı enerji zirvesinde "Amacımız bütün akan suların çevreyi rahatsız etmeden, tamamının hayata geçirilmesidir. Bunu 2023 yılına kadar gerçekleştireceğimize inanıyorum" diyor. Şimdiye kadar da zaten bu

doğrultuda her bir HES başvurusuna Ankara'dan kopyala yapıştır ÇED'lerle izin verdiler. Su varlıklarının enerji alanında bu arsızca kullanımı sonuçları, ekolojik yıkım, bölge insanın geçim kaynaklarından mahrum kalması, göçe zorlanması sosyal ve kültürel yıkım oldu. Bir nehir üzerinde iki kilometre ara ile kurulan HES'lerin ayrı ayrı çevresel etkisinin değerlendirilmesi değil tümünün çevresel etkisi dikkate alınmalıdır. Havza genelinde, Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmeleri ve bölge halkının etkin katılımı sağlanmayan HES'lerin yapımına son verilmesini talep ediyoruz.

#Kayagazı'naHAYIR: İklim değişikliğinden en çok kuraklık boyutuyla etkilenen Türkiye'nin su varlıklarını gözü gibi koruması gerekiyor. Oysa kaya gazının, toprağın bilere metre altından yer yüzüne çıkarılması için kullanılan malzeme su. İnce kum ve kimyasallar dahil edilen basınçlı su ile yüzeye ulaştırılan kaya gazı hem tatlı su varlıklarının hem de yer altı su varlıklarının kirlenmesine ve tükenmesine neden oluyor. Hükümetin kaya gazı araştırmalarına son vermesini talep

Başka bir enerji politikası antikapitalist bir mücadelenin ürünü olabilir

ediyoruz.

Enerji ihtiyacımızı güneş, rüzgar, jeotermalden karşılayabiliriz. Enerji alanında bu radikal dönüşümün finansmanı için silahlanmaya ayrılan paraların bu alana aktarılması ve fosil yakıtların üretimi için

verilen teşviklerin yenilenebilir enerji alanına kaydırılması gerekiyor. Enerjide verimliliği ve tasarrufu arttırıcı birçok adım atılabilir. Bu sayede daha fazla enerji için daha fazla doğanın yıkımının önüne geçilebilir.

sosyalizm sohbetleri

Devletin şiddet aygıtını nasıl yeneceğiz?

Gezi direnişinin başlamasının üzerinden geçen bir yıl içerisinde harekete dair birçok politik tartışma yaşandı. Sokaktaki hareketin aynı kitleselliğini sürdürmemesi birçok farklı etkenin sonucu. Polislin giderek daha yoğun ve sistematik olarak kullandığı şiddet de geri çekilişin en önemli nedenlerinden biri sayılıyor.

Bu geçen bir yıl içerisinde polis şiddetinin sokaktaki kitlesel için daha tehdit edici hale geldiği çok açık. Gezi bizim için ne kadar şaşırtıcı

ve öğretici olduysa devlet için de öyle oldu. Başka bir Gezi'nin tekrar yaşanmaması için seçtikleri en kolay yol devletin şiddet aygıtının güçlendirilmesi oldu. Bu durumun ne kadar akıl almaz noktalara varabileceğini en son Soma'da yaşanan OHAL durumunda gördük.

Polis şiddetiyle bas edilemek için sokak muhalefetinin de "askerleşmesi" gerektiğini savunanlar haklı mı? Plastik mermi ve TOMA'lar karşısında aktif olarak direnebilme kapasitesine sahip dar ama

"sıkı" eylem biçimlerinin tercih edilmesi bu yaklaşımın ister istemez ulaştığı bir sonuç. Böylece hareket pratikte polis karşısında ne kadar ve nasıl durulması gerektiğini dair teknik bir tartışmaya indirgenmiş oluyor. Belli bir profesyonellik ve militanlık düzeyine ulaşmış kadro eylemlerini öne çıkararak hareketi yaygınlaştıracak değil, tam tersine onu daraltacak, çatışmada uzmanlaşmış sınırlı bir kitle düzeyine indirgeyecek bir yaklaşım. Unutmayalım, polis şiddetini sokakta bir an için alt etmek kitleselleşmeyi sağlamayacak. Devletin zor aygıtını hareket edemez kılacak kitlesellik ve yaygınlıkta bir hareketin hangi talep ve ittifaklar aracılığıyla inşa edilebileceği tar-

tışmasını yılmadan sürdürmeliyiz.

Geniş emekçi kesimlerini seferber edebilecek bir toplumsal hareketin eylemle inşası, polis şiddetine haddini bildirecek tek yol.

Son bir yılda iyice tanıdık hale gelen mini barikat savaşları, bazen gerekli olsalar da zor aygıtını etkisizleştirme kapasitesine sahip değil. Tam tersine bazen bizzat polis, hareketi kriminalize etmek için onu çatışmaya kışkırtıyor.

Süreklileşmiş bir çatışmaya kitleleri sokaktan uzaklaştırmak için uygulanan bilinçli bir strateji bu. Esas olan bu teknik-taktik boyut değil, siyasettir, hükümet karşısında biriken öfkenin özgürlükçü kanallara akmasına olanak

verecek bir siyaset.

Rosa Luxemburg'un sözleri, tam da bu bağlamda tüm sosyalistlerin "kulağında küpe" olmalı: "Devrimci hedeflerin mevcut hükümeti devirmekle sınırlı olduğu daha önceki burjuva devrimlerinde barikatlar üstünde kısa muharebe, devrimci mücadelenin en uygun formuydu (...) oysa devrimin sadece mevcut devlet iktidarına karşı değil, kapitalist sömürüyü ortadan kaldırmayı hedeflediği günümüzde (...) barikat savaşları, silahlı devlet gücüyle açık mücadele artık devrimin tali bir boyuttur; proletaryanın bütün kitlesel mücadele sürecinde sadece bir momentten ibarettir."

Meltem Oral